

Føroya Symfoni-orkestrur

Petur Birgir Petersen, pianistur, spælir klaverkonsert nr 23 av Mozart á vár-konsertini hjá Føroya Symfoniorkestri

Sunnudagin 28. februar hevur Føroya Symfoniorkestur sína árliðu várkonsert. Hon verður í Norðurlandahúsinum kl. 16.00. Hesa ferð verður tað ein rein wienerklassisk konsert við verkum av Mozart og Schubert. Solistur verður Peter Birgir Petersen í klaverkonsert nr 23 av W. A. Mozart; harumframt verður á skránni Ouverturen til »Gandafloytuna« av Mozart og symfóni nr 6 av Franz Schubert. Dirigentur verður Anders Öberg, solocellistur í kgl. kapellinum. Hetta verður 39. konsertin hjá FSO, síðani tiltakið varð stovnað í 1984.

STOYT-DOYVARAR

Vit hava stoyt-doyvarar til allar bilar

Nú hava vit eisini manchettir til stoytdoyvarar

p/f Esmar Simonsen

tlf. 444405 - Fax. 444629

Viðmerkingar:

Sakligur fyrispurningur til Høgna Hoydal

Hogni skal hava tókki fyrir, at hann í »Sosialinum« leygardagin gevur tilsögn um altíð at vilja luttaka í einum sakligum orðaskifti um stjórnarmál. Ætli at taka hann upp orðið og skal tað aktuella málið verða lýst á ein serdeilis sakligan hátt.

Vit fingi í undanfarnu tingsetu eina nýggja stýrisskipan. Samb. henni skuldi løgtingið hava tvinnar hovuðsuppgávur, og tær eru 1) at vera lóggevandi og 2) at hava eftirlit við at landsstýrið fylgir samtyktum lógtingslógum.

Í síni eftirlitsuppgávu hevur løgtingið fingið fylgjandi hovuðsamboð:

1. møguleikan fyrir at seta landsstýrissmonnum fyrispurningar. Orðaskiftið um ein fyrispurning skal boða landsstýrismanninum frá stóðuni hjá tinginum til umsitingina av viðkomandi máli
2. møguleikan at seta ein kanningarstjóra at kanna hvørt landsstýrismaður hevur borið seg óregluliga at. Henda møguleikan kann ein triðingur av lógtingsmonnum nýta. Tískil kann andstøðan vanligja seta kanningarstjóra
3. møguleikan at seta fram uppskot um misálitisvátan.

Hvussu virkar hetta í praksis?

Stýrisskipanin gevur tiskil løgtinginum fullan møguleika fyrir at tryggja sær, at tað veruliga er hægsta vald, og at uppgávan hjá landsstýrinum »bert« er at seta lógtingslógir í verk og at umsita tær.

So er spurningurin hvussu hetta virkar í praksis. Hetta verður sera væl lýst av málinum um yrkisráðið hjá lónjavnargrunninum, sum skuldi vera mannað við umboðum frá vinnuni og landsstýrinum og vera ráðgevandi í málum viðvíkjandi »lónjavnargrunni«, sum umsitar inntøktutrygd fiskimanna.

Løgtingið samtykti á vári 1997 uppskot frá landsstýrinum um »yrkisráðið« samant við broyting í hesum uppskoti sum ein samd vinnunevnd mælti til og eitt samt ting tók undir við. Broyingin segði, at yrkisráðið umframt at ráðgeva um »inntøktutrygd v.m.« eisini skuldi ráðgeva um »fyrisingina hjá lónjavnargrunninum«.

Hálvt annað ár seinni ella á heysti 1998 er henda lógin framvegis ikki sett í verk. Tiskil setur ein tingmaður

landsstýrismanninum í fiskivinnumálum ein fyrispurning um hví hetta ikki var hent. Tá málið verður svarað í tinginum er tað lógmaður sum er komin at umsitja fiskivinnumál. Tað framgongur av svarinum, at reella orsøkin til at lógin ikki var framd var tann, at landsstýrismaðurin ikki briggjaði seg um ta broyting í nevndu lóg sum løgtingið hevði samtykt eftir tilmæli frá vinnunevndini. Men annars var hovuðsgrundgevingin hjá lógmanni, at nevndu broyting hjá lógtinginum skuldi stríða imóti stýrisskipanarlógini.

Tað er tó ikki enn framlögð nokur lögfrøðslig grundgeving fyrir hesum sjónarmiði. FF hevur fyrir trimum vikum síðani biðið landsstýrið um at fáa tær metingar hjá lögfrøðingum sum lógmaður hevur nýtt sum grundarlag fyrir sínum grundgevingum í tinginum uttan at frætta aftur. Hinvegin er alt sum bendir á, at lógmaður hevur villeitt tingið. Undir 3. viðgerð, tá hetta málið seinni kom á ting aftur, kom fram, at orðingun um uppgávurnar hjá yrkisráðnum var minni vittgangandi enn orðingun um uppgávurnar hjá sjúkraráðnum, sum eru beinleiðis tilegnaðar í samband við nýggja stýrisskipanina. Her var nevniliga sagt, at sjúkraráðsáðni kundu ráðgeva um »øll« viðurskifti viðvíkjandi sjúkraráðnum. T.v.s. við ongari avmarking.

Hóast hetta gav løgtingið á ongan hátt lógmanni tey boð, at ein samtykt lóg skuldi fremjast. Tiskil hevur hesin møguleikin at hava eftirlit við landsstýrinum víst seg at vera nyttuleysur.

»Kanningarstjórin« avsettur

Enn minni var heimildin at seta ein kanningarstjóra nýtt, hóast tað skuldi vera nærleggjandi við nevndu ivamálum. Hesin møguleikin má longu rokast fyrir at vera »avmonteraður«. Løgtingið hevur í tveimum førum sett ein kanningarstjóra. Í báðum førum er hann heilt rætt komið fram til skeiva mannaðongd hjá landsstýrismanninum, eisini hjá mær sjálfum viðv. brot á javnstøðulógina. Úrslitið hjá kanningarstjóranum hevur ikki verið so frægt sum viðgjort í tinginum ella í nakrari nevnd. Tiskil varð heldur ikki gjørd nokur niðurstøða. Hesar kanningar hava verið kostnaðarmiklar, so tað verður neyvan nakar kanningarstjóri settur aftur.

Tiskil skal heldur ikki rokast við hesum møguleika at hava eftirlit við

Óli Jacobsen setir Høgna Hoydal fyrispurning

landsstýrið.

eina lógtingslóg ella ikki.

Løgtingið samtykkir at tað er ikki hægsta vald

Løgtingið fekk ein møguleika afturat. Tað var tað lógmaður legði uppskotið ting um at avtaka yrkisráðið við nokurlunda somu grundgevingunum sum í áður nevndu svari til tingmann. Málið fór í vinnunevndina, har samgongumeirlutin uttan nakran spurning samtykti at taka undir við uppskotinum. Annars skuldi tað verið upplagt at nevndin kannaði hvat hald var í grundgevingini um at samtykta lógin stríddi imóti stýrisskipanarlógini. Tað gjørdi hon ikki. Annars er tað áhugaverdur spurningur, hvørt tað í eini ivasak er løgtingið ella landsstýrið sum avger hvørt ein lóg stríðir imóti stýrisskipanini ella ikki. Uppgávan hjá lógtingsskrivstovu er jú at tryggja, at samtyktar lógir eru í samsvar við stýrisskipanina. Sjálvsagt kann hon mistaka seg. Men tað má undra, at ein lógtingsnevnd uttanum sína »egnu« skrivstovu góðtekur ein leysan pástand úr landsstýrinum um at løgtingið hevur gjørt eina samtykt sum stríðir imóti stýrisskipanini.

Endin á hesum málinum gjørdist, at hvør einasti samgongutingmaður tók undir við nevndu uppskotið væl vitandi at grundgevingarnar fyrir uppskotinum vóru skeivar.

Niðurstøðan av allari hesi tingviðgerðini kann ikki vera onnur enn:

1. Vit hava ein lógmann sum ikki kennir tað sum sína skyldu at seta í verk samtyktar lógtingslógir.

2. Vit hava eitt lógting sum heilt greitt hevur givið til kennar, at tað er upp til vælvildina hjá einum landsstýrismanni í hvørjum máli um hann fremur

Tamilmálið

Hetta mál kann væl sammetast við Tamilmálið. Her var talan um ein ráðharra sum gekk imóti eini fólkalóg, og ein forsætisráðharra sum villeiddi fólkalóg í einum uppá seg »litlum« máli. Júst her siggja vit munin á hvussu ein stýrisskipan eigur at virka og hvussu hon ikki eigur at virka. Ráðharrin mátti leggja frá sær og varð settur fyrir ein ríkisrátt. Samstundis varð hann liðugur maður í politikki. Fleiri av hansara embætismonnum gingu sekkir og forsætisráðharrin legði frá sær, tá ein »kanningarstjóri« kom til ta niðurstøðu, at fólkalógting var villeitt í tamilmálinum.

Spurningurin til Høgna

Hetta mál er als ikki ein spurningur um eina nevnd meira ella minni. Tann veruligi spurningurin er hvørt vit hava eina stýrisskipan sum virkar ella ikki og ikki minst um tað er nakar vilji at fáa hana at virka. Í hesum liggur eisini hvørt løgtingið vil fasthalda, at lógtingslóg skal fylgjast, eisini í førum tá talan er um lógir sum tingmenn ikki briggja seg um. Tað er óneyðugt at siga, at hevur løgtingið fyrst einaferð latið sær lynda, at landsstýrið ikki skal føla seg bundið av eini lógtingslóg, kann sama stóðan vera galdandi fyrir eina og hvørja lóg.

Tiskil er spurningurin til Høgna Hoydal, landsstýrismann: **Heldur tú, at Føroya fólk kann føla seg trygt at fara inn í eitt fullveldi við teirri umsiting av stýrisskipanarlógini sum greitt er frá í hesi grein.**

Óli Jacobsen